

Forfatter: Møller, Poul Martin

Titel: Skrifter i Udvalg

Citation: Møller, Poul Martin: "Skrifter i Udvalg", i Møller, Poul Martin: *Skrifter i Udvalg*, udg. af HANS BRIX ; SOPH. MICHAËLIS ; CARL S. PETERSEN ; POUL TUXEN , 1930, s. 81.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-moeller02val-shoot-idm140573402900896/facsimile.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Skrifter i Udvalg

undskyldende Svar: Ja, men han er dog saadan en rar En! eller ogsaa: Ja, men han er dog saa sød!

En af vore fælles Venner stod meget slet an skreven hos min Kusine; thi han er en stor Praktikus, hvis Tid ikke tillader ham at give sig synderlig af med høje Livsbetragtninger. Da han nødigt vil udkaste nogen Plan, som han ikke ser Lejlighed til at udføre, sætter han sig kraftigt imod alle højtstemte Fordringer til de svage Dødelige. Følgen heraf var, at han gerne temmelig kort affærdigede Adelaide, naar hun søgte at drage ham i sin sværmende Tankeskres; ja, med en Slags Trodsighed ytrede han tit en langt plattere Livsfilosofi end den, han selv følger. Denne Mand var hende naturligvis højst modbydelig. Jeg tog ham af og til i Forsvar og bad hende lægge Mærke til, at han i Virkeligheden daglig viste mer Selvopofrelse end de fleste. Men her lagde hun igen sin idcelle Natur for Dagen, da hun satte Ordet og Begrebet højt over de plumpe Gærninger. Han var og blev hende rent uudstaaelig og kaldtes med en af hendes tekniske Benævnelser »en fæl En« eller »en hæsselig En«.

KVINDELIG BLUFÆRDIGHED

I Almindelighed ivre Moralister strængt mod Kvinder, der give usædvanlig meget af deres Legems-skønhed til Pris for nysgerrige Tilskuers Øjne. Det klæder ikke meget smukt; men der gives en anden Blottelse, som i Almindelighed roses, og som dog i Grunden strider meget mer imod sand Kvindelighed.

En aandrøg Kvinde har set Sagen i det rette

Lys, naar hun siger, at enhver sand Følelse ledsages af en vis Blufærdighed. Denne Tro synes en Del af hendes Søstre slet ikke at bekende sig til, da de netop med Flid lægge deres smukke Følelser ret tydeligen for Dagen og bruge Fremstillingen deraf som en Slags poetisk Prydelse for deres Person. Men røber det Mangel paa Blufærdighed, ej tilbørligen at bedække det ydre Menneske, da forudsætter det visse- ligen en endnu større Tilsidesættelse af Blufærdig- hed, fortsættligen at blotte det indre Menneske, at gøre Jagt paa Bifald ved en Udstilling af Hjærtets ædle Beskaffenhed.

En vis Grad af Kultur gør Følelsens ubevidste Ud- brud højst sjældne blandt Menneskene; men den maa heller blive skjult i sit Lønkammer end træde frem med selvbevidste teatraliske Fraser og Fagter. Naar en Kvinde med sit Vidende lægger sine indre Bevægelser for Dagen, da tænker hun i Følge sin Natur nødvendigvis paa, om det klæder hende smukt eller ikke. Deraf følger, at hendes Forhold ved slig Lejlighed bliver til et Slags fint Koketteri. Hemmelig føler enhver Kvinde selv den sande Betydning af en saadan Opførsel; thi naar hun ikke har megen Øvelse i at give slige Forestillinger, da rødmer hun gjerne noget ved sin egen boglige Patos. Men en ret uskyldig Jomfru lægger fast aldrig sine Sindsbevægelser frem i Selskaber af flere; de skjules dybt i hendes Hjærtets Løndom, eller udgydes for en Veninde eller en Moder (ej for en Søster), og udvortes er hun om- given af en tilsyneladende Strænghed og Kulde, som kuns en Daare forveksler med Hjærteløshed.

BREV TIL EN DAME.

G{ode} F{ru} G{rüner}!

De maa ikke forundre Dem over, at jeg straks uden Indledning begynder paa Teksten til dette Brev. Min Hensigt er, nøjere at forklare et Par Ord, som jeg dristigt, men løseligt, i Gaar Aftes i Samtalen med Dem og Deres Søster lod mig forlyde med. Det er mig næppe muligt at gøre mig fuldkommen forstaaelig for Dem; thi som Følge af Tidens fragmentariske Udvikling bliver jo den ene i vore Dage næsten aldrig ret forstaaet af den anden. Men jeg føler dog, at jeg muligen kunde blive meget misforstaaet, naar jeg lod Sagen bero ved vor mundtlige Dispyt.

Først maa jeg da søge at godtgøre, at jeg ingenlunde har villet komme Kvindens Ære for nær ved at paastaa, hvad jeg paastaar endnu, at det er *uskønt, ja vederstyggeligt*, at et Fruentimmer er Digterinde af *Profession*. Dermed sætter jeg dem hverken over eller under Mænd, da jeg anser det for højst bagvendt at ville anvende saadan Rangforordning paa Vorherres Have. Man kan i det højeste sammenligne Ting af samme Art. Nærmere beset, maaske ej engang det. Saa meget bliver da vist, at man ikke kan bestemme, om f. Eks. et Egetræ eller et Bøgetræ staar øverst paa Vorherres Liste, om et Tordenskrald eller en Poppelpil er højest o. s. v. Men det Naturværk bliver dog skønnest, som kommer Naturens Tanker nærmest, som renest fremstiller Skaberens Ide. Det er altsaa uimodsigeligen smukkest, at en Kvinde ret er kvindelig. Naar man da paa sin Vej igennem Livet møder en Frøken P., da har